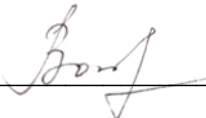

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри підприємництва і торгівлі

Протокол № 2 від “03” вересня 2018 р.
Зав. кафедри

 С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Штик Ю.В.
доц. кафедри підприємництва і торгівлі , к.е.н.

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	8
Практичні / семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	134
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль - формування у студентів глибоких теоретичних знань щодо засад, інструментарію та методик розробки стратегій підприємства та допомога в оволодінні навичками стратегічного мислення і практичними навичками щодо процесу розробки стратегій підприємства.

Завдання: поглиблення розуміння стратегічного контексту підприємства; формування знань щодо поняття, еволюції, концепції стратегії підприємства;

поглиблення розуміння видів стратегій підприємства та їх характеристики; поглиблення розуміння бачення, місії та цілей; формування знань сутності процесу стратегічного аналізу; набуття навичок застосування загальних методів стратегічного аналізу; формування знань щодо видів, факторів та особливостей спостереження за зовнішнім середовищем; набуття навичок портфельного аналізу і оцінки стратегічного потенціалу фірми; поглиблення розуміння балансового методу: сутності та особливостей застосування у стратегічному аналізі; набуття навичок загального методу вибору стратегії; набуття навичок застосування матричних методів вибору стратегій та їх оцінки; поглиблення розуміння стратегічного планування; формування знань контролю та реалізації стратегії.

Предмет: процес обґрунтування, формування, реалізації та контролю стратегії на підприємстві.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Стратегічний контекст підприємства

Тема 2. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції

Тема 3. Види стратегій підприємства та їх характеристика

Тема 4. Бачення, місія та цілі

- Тема 5. Сутність процесу стратегічного аналізу
Тема 6. Загальні методи стратегічного аналізу. Правила декомпозиції ФЦА
Тема 7. Види, фактори та особливості спостереження за зовнішнім середовищем
Тема 8. Портфельний аналіз і оцінка стратегічного потенціалу фірми
Тема 9. Балансовий метод: сутність та особливості застосування у стратегічному аналізі
Тема 10. Загальні методи вибору стратегії
Тема 11. Матричні методи вибору стратегій та їх оцінка
Тема 12. Стратегічне планування
Тема 13. Контроль та реалізація стратегія

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи економічної діяльності підприємства					
Тема 1. Підприємство як об'єкт і суб'єкт ринкових відносин	9	1	-	-	8
Тема 2. Середовище функціонування підприємства	9	1	-	-	8
Тема 3. Економічне управління підприємством	9	-	1	-	8
Тема 4. Стратегія підприємства, її формування та передумови реалізації	9	1	-	-	8
Тема 5. Планування діяльності підприємств	9	-	1	-	8
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	9	-	1	-	8
Тема 7. Матеріальні ресурси підприємства	16	1	1	-	14
Разом за змістовим модулем 1	70	4	4	-	62
Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства					
Тема 8. Нематеріальні ресурси підприємства	9	-	1	-	8
Тема 9. Трудові ресурси підприємства	9	-	1	-	8
Тема 10. Фінансові ресурси підприємства	14	1	-	-	13
Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	16	-	1	-	15
Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.	16	1	1	-	14
Тема 13. Товарооборот торговельних підприємств	8	1	-	-	7
Тема 14. Обґрунтування доцільних	8	1	-	-	7

меж діяльності підприємства					
Разом за змістовим модулем 2	80	4	4	-	72
Усього годин	150	8	8	-	134

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар Теми 3,5. Економічне управління та планування діяльності підприємством	2
2	Практичне заняття Теми 6-7. Ресурсний потенціал підприємства	2
3	Практичне заняття Теми 8-9. Нематеріальні та трудові ресурси підприємства	2
4	Практичне заняття Теми 11-12. Поточні витрати і фінансові результати підприємства	2
Всього		8

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 7 «Матеріальні ресурси підприємства» другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни (стр. 32).

2. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 14 «Обґрунтування доцільних меж діяльності підприємства» другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни (стр. 78).

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
<p>Змістовий модуль</p> <p>1. Основи економічної діяльності підприємства</p>	<p>62</p>	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Роль і місце підприємств у ринковому середовищі. Проблеми функціонування об'єднань підприємств в Україні. Тенденції та проблеми розвитку малих підприємств в Україні. Джерела. Середовище функціонування підприємства. Характеристика факторів, складових частин та умов зовнішнього середовища. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств. Сутність господарського та економічного механізмів підприємства. Комерційний розрахунок – основа економічного механізму підприємства. Сутнісні характеристики та необхідність розробки стратегії підприємства. Етапи розробки стратегії підприємства, їх класифікація. Концептуальні підходи до управління організацією. Підприємство як виробнича система. Концепція управління підприємством як відкритою системою. Порівняльна характеристика оперативного, довгострокового та стратегічного управління. Характеристика шкільних стратегій. Класифікація стратегій. Стратегічний набір. Стратегічна піраміда (за А. Томпсоном та Дж. Стрікландом). Функціональні стратегії підприємства. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства. Конкурентні стратегії. Вимоги до формулювання цілей. Генеральна ціль. Декомпозиція цілей. Вимоги до формулювання цілей. Генеральна ціль. Декомпозиція цілей. Види середовища підприємств. Моделі стратегічного аналізу (розгорнута схема САП, Гарвардська модель; модель PIMS). Загальні методи і засоби діагностики проблем фірми. Правила декомпозиції при</p>	<p>Тестування, виконання індивідуального завдання</p>

		<p>функціонально-цільовому аналізу (ФЦА). Діагностика зовнішнього середовища прямого впливу. PEST - аналіз фірми. Фактори середовища прямого впливу. Прогнозування та планування діяльності підприємства. Прогнозування розвитку підприємств. Організація планування на підприємстві. Планування ресурсного забезпечення операційної діяльності. Формування інформаційного поля бізнес-плану. Сутність, форми та визначення ресурсного потенціалу. Характеристика складових ресурсного потенціалу. Загальна оцінка ефективності використання ресурсів підприємства. Матеріальні ресурси підприємства. Економічна сутність та склад необоротних активів підприємства. Оцінка необоротних активів підприємства. Спрацювання й відтворення необоротних матеріальних активів . Амортизація необоротних матеріальних активів. Ефективність використання основних засобів.</p> <p>Джерела [1, 2, 3, 4, 5, 6, 9]. 2. Самотестування 3. Підготовка індивідуального завдання</p>	
<p>Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства</p>	72	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Сутність та види нематеріальних ресурсів підприємства. Поняття, склад та специфічні риси нематеріальних активів підприємства. Оцінка та амортизація нематеріальних активів підприємства. Персонал підприємства та його оцінка. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства.. Показники наявності та використання персоналу . Визначення чисельності персоналу та нормування праці. Методи визначення витрат робочого часу . Продуктивність праці та її планування . Чинники зростання продуктивності праці . Мотивування праці. Фінансові ресурси як основне джерело розвитку підприємства. Основний та оборотний капітал. Інтелектуальний капітал. Персонал підприємства та його оцінка. Поняття,</p>	<p>Тестування, виконання індивідуального завдання</p>

	<p>класифікація та структура персоналу підприємства.. Показники наявності та використання персоналу. Визначення чисельності персоналу та нормування праці. Методи визначення витрат робочого часу . Продуктивність праці та її планування. Чинники зростання продуктивності праці. Мотивування праці. Поточні витрати підприємства. Суть витрат, їх класифікація. Собівартість продукції та її види. Калькулювання собівартості. Персонал підприємства та його оцінка. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства.. Показники наявності та використання персоналу . Визначення чисельності персоналу та нормування праці. Методи визначення витрат робочого часу . Продуктивність праці та її планування . Чинники зростання продуктивності праці . Мотивування праці. Крапка беззбитковості, крапка мінімального рівня рентабельності, крапка цільового прибутку.</p> <p>Джерела [1, 2, 4, 5, 6]. 3. Розв'язання практичних завдань. 4. Самотестування 5. Підготовка індивідуального завдання</p>	
--	---	--

7. Результати навчання

1	Розуміння теоретико-методичних аспектів економічної оцінки підприємства
2	Вміння здійснювати оцінку впливу факторів на динаміку показників
3	Розуміння основ економічного управління підприємством
4	Вивчення основ прогнозування та планування діяльності підприємства
5	Розуміння принципів організації товарної та цінової політики підприємства
6	Володіння методами та інструментарієм аналізу та планування ресурсів, які необхідні підприємству, розробки політики формування та використання трудових, майнових і фінансових ресурсів
7	Вміння приймати управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності підприємства

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж осіннього семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

11. Рекомендована література

Основна

1. Гетьман, О. О. Економіка підприємства : навч. посіб. — 2-е вид. / Гетьман О. О., Шаповал В. М. - К. : Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.

2. Єрмак С.О. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів денної та заочної форми навчання, 2016.
3. Мазараки, А. А. Торговельне підприємство: стратегія, політика, конкурентоспроможність : монографія / А. А. Мазараки, Д. М. Пшеслінський, І. В. Смолін. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. - 384 с.
4. Фролова Л.В. Экономика предприятия в структурно-логических схемах: учеб. пособ. / Фролова Л.В., Бакунов А.А., Шаруга Л.В. – Издание 3-е дополн. – Донецк: ДонГУЭТ, 2005. - с.173

Допоміжна

5. Практикум по “Экономике предприятия” для студентов ФЭУМЭО специальности 7.050107/Сост. Л.В. Фролова, Л.В. Шаруга, А.А. Бакунов – Изд. 2-е – Донецк: ДонГУЭТ, 2005. – 113 с.
6. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2012. – 304 с.
7. Економіка підприємств : підруч. / Ф. В. Горбонос, Г. В. Черевко, Н. Ф. Павленчик, А. О. Павленчик. – К. : Знання, 2010. – 463 с.
8. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Ліпич Л. Г., Буняк Н. М., Геліч Н. В. та ін.] ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. 2-ге вид., переробл. і доп. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 590 с. – (Посібники та підручники СНУ імені Лесі Українки).
9. Економіка підприємства : підруч. / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. - Суми : Університетська книга, 2012. – 864 с.
10. Економіка підприємства / [Покропивний С. Ф., Грещак М. Г., Колот В. М. та ін.] ; під заг. ред. С. Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2001. – 457
11. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. С. Іванілов. – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 727 с.
12. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України щодо організації матеріального стимулювання праці працівників підприємств і організацій № 23 від 29.01.2003 р.
13. Семернікова І. О. Економіка підприємства : навч. посіб. / І. О. Семернікова, Н. В. Мешкова-Кравченко. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2010. – 312 с.
14. Сідун В. А. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. А. Сідун, Ю. В. Пономарьова. – [2-е вид., переробл. та доповн.]. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 356 с.
15. Тимош І. М. Економіка праці : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Тимош І. М. – Т. : Астон, 2001. – 347 с.

16. Цивільний кодекс України : із змінами, внесеними згідно із Законами України // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
17. Шваб Л. І. Економіка підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2011. – 416 с.
18. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна. – К.: Видавництво Ліра-К, 2013. – 497с.
19. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003 : із змінами, внесеними згідно із Законами України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19–20, № 21–22, ст. 144.
20. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 : із змінами, внесеними згідно із Законами України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17, ст. 112.

Інформаційні ресурси

21. Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.donnuet.edu.ua
22. Кабінет міністрів України [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.kmu.gov.ua
23. Верховна Рада України [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.rada.gov.ua
24. Державний комітет України зі статистики [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри

С.В. Волошина

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Основи економічної діяльності підприємства	3	Жовтень 2018 року, Січень 2019 року	4	Жовтень 2018 року, Січень 2019 року	63	Жовтень 2018 року	15.10.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства	3		3		73		
5	Індивідуальне завдання за семестр							10.01.2019 р.